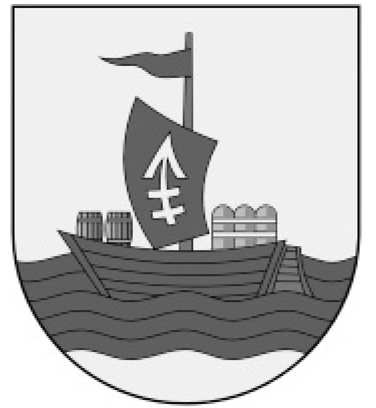
КРЫВІНКА

ЛІСТАПАД
№16 (242)
2019 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

КОМПЛЕКС У СЬВІЦІНЕ ВЫРАЗАЛІ

Інфармацыя атрыманая з неафіцыйнай крыніцы: сьвінагадоўчы комплекс «Сьвіціна» у Бешанковіцкім раёне, дзе напярэдадні налічвалася 22 000 сьвіней, цалкам выразалі.

Два тыдні таму на мяса адправілі апошнюю партыю. Спачатку на комплексе хацелі пакінуць 4000 галоў. Але потым атрымалі каманду: «Усіх пад нож!» І комплекс выразалі цалкам.

Але пуставаць ён будзе нядоўга. Тут ужо правялі трайную дэзінфекцыю. Кажуць, што паступіла ўказаньне завезьці праз месяц на комплекс першую пробную партыю парасят. І ён узновіць сваю працу.

Вядома, што афрыканская чума патрабуе больш працяглага карантыну. Мабыць, у нашым выпадку мы сапраўды маем штосьці іншае. Але ж нам не правыклі тлумачыць. Мы таго ня вартыя, каб ведаць штосьці з першых вуснаў.

Нагадаем, што ў ліпені 2013 года на Свіцінскім комплексе была ўспышка «невядомага захворваньня», з-за якога комплекс давялося пускаць пад нож упершыню. Улады і тады адмаўлялі наяўнасьць афрыканскай чумы.

Пасля таго выпадку ў раёне былі прынятыя надзвычайныя меры перасьцярогі, каб сітуацыя не паўтарылася. Але ж усё роўна не атрымалася.

Г.Станкевіч

КУЛЬТУРА

"ЗВАНІЦА" ЖЫВЕ І ПЕРАМАГАЕ

Нягледзячы на юны ўзрост, гэтыя дзяўчынкі закаханыя, прычым у народную песню. Уваходзяць яны ў склад бешанковіцкага фолк-ансамбля «Званіца», які заваяваў прызавое месца на міжнародным конкурсе фальклору і рамёстваў «Смаленскі ражок».

— У складзе ансамбля 13 дзяўчат 10-17 гадоў, — расказала яго кіраўнік Дзіяна Сянкевіч. — У Смаленску мы выступілі з песнямі «Грыбы» з элементамі хіп-хопа, «Каровы» пад акампанемент баянаў, «Чыё гэта поле?» а капэла і атрымалі дыплом другой ступені. Гэта першая наша сур'ёзная ўзнагарода.

Дарэчы, «Званіца» была сабрана ў 2001 годзе. Я сюды прыйшла працаваць у 2017-м пасля вучобы ў Віцебскім каледжы культуры і мастацтваў. Амаль адразу ж ансамбль атрымаў званне народнага з праграмай «Шлях з вараг у грэкі». Яе напісала мастацкі кіраўнік Бешанковіцкага РЦК Вольга Сяргеенка.

— «Званіца» выступае ў жанры фолк, які злучыў традыцыйны музычны фальклор і сучасныя рытмы. У апошнія гады менавіта гэты напрамак становіцца ўсё папулярней, асабліва сярод моладзі, — дадала дырэктар Бешанковіцкага РЦК Ірына Паўлоўская. — Такім чынам мы стараемся данесці да гледача беларускую народную песню.

Vitvesti

P.S. Ля вытокаў фолк-ансамбля «Званіца» ў Бешанковічах стаяла ягоная стваральніца і кіраўніца Наталля Бондар, якая кіравала ім больш за 15 гадоў. Сёлета з ёй кантракт не працягнулі... Добра, што яе справа працягваецца.

ЛІСТАПАД

Анікога наўкола няма,
толькі восень на мяккіх лапах
ад сябе ўцякае сама,
у туманах зьнікае кудлатых.

І зь нябёсаў зьлятае жаль
і сьціскае ў абдымках сэрца.
І вужакай халоднай імжа
запаўзе за каўнер пагрэцца.

Адзіноцтва прыходзіць бамжом,
і з'ядае душу спагада…
Адчуваю сябе даждЖом,
што згубіўся між лістапада.

Ды ў далёкай далечыні
на сутоцы зямлі і неба
хтосьці весьніцы адчыніў
і чакае мяне, без сумневу.

Пра свае не ўзгадаю гады –
стану птушкаю пералётнай,
праз ноч палячу туды,
да сваіх аднаверцаў самотных.

Каб на краі самым зямлі
пасярод залатога зьзяньня
паглядзець, як гараць караблі,
лістападаўскім ціхім рыданьнем.

Г.Станкевіч

Партал твайго горада: http://beshankovichy.by

АСОБА

ДЗЯЦЕЙ ТРЭБА ЛЮБІЦЬ

«Любіць трэба насуперак усяму», — сваю формулу шчасця вывела шматдзетная мама Алена Алейнік з аграгарадка Бачэйкава Бешанковіцкага раёна. Ёй і мужу Уладзіміру ўдалося стварыць дружную моцную сям'ю. У іх два сынкі і дзве дачушкі.

- Першапачаткова мы з мужам не планавалі чацвярых дзяцей, - прызналася яна. - Першы сын з'явіўся, калі мне было 20. І тады паступіла вучыцца ў ВДУ імя. П. Машэрава. Скончыла вучобу, нарадзіла другое дзіця. Хлопчыкі падраслі, захацелася дачку. Мне было 35, калі з'явілася на свет Віка. Праз пару гадоў бог даў Верачку.

Істотная розніца ва ўзросце паміж дзецьмі з'яднала сям'ю яшчэ больш. Старэйшыя браты ставяцца з асаблівай прыязнасцю да сваіх сястрычак.

- З мужам стараліся быць прыкладам для пераймання. Адзін пра аднаго клапаціліся, усё рабілі разам. І цяпер хлопчыкі падстаўляюць нам плячо: працуюць па гаспадарцы, яшчэ і за малодшымі сёстрамі наглядаюць.

Алена Алейнік працуе сацыяльным педагогам і педагогам-псіхолагам у Бачэйкаўскай сярэдняй школе, таму ў яе часта пытаюцца: «Як гадаваць дзяцей правільна?».

- Трэба ўспрымаць іх такімі, якія яны ёсць, а не любіць, да прыкладу, за высокія адзнакі, атрыманыя на ўроках. Сваім дзецям ніколі не ставіла планку, якія адзнакі яны павінны зарабіць. Трэба любіць насуперак усяму. Дзіця павінна адчуваць, што незалежна ад жыццёвых абставінаў, яно заўсёды будзе любімым і знаходзіцца пад абаронай сваіх бацькоў, - адзначыла Алена Мікалаеўна. - Дарэчы, не прымаю выхаванне рамянём. Агрэсія выклікае толькі агрэсію. Нават калі ўзнікаюць паміж мной і мужам канфлікты, то высвятляем усе праблемы не ў прысутнасці дзяцей.

Яны імкнуцца не засмучаць лішні раз бацькоў.

- Старэйшы сын - 19-гадовы Ілля - студэнт Полацкага дзяржуніверсітэта, ён будучы інжынер-энергетык. Пайшоў па слядах дзеда, які працаваў у гэтай галіне, і бацькі - Уладзімір Уладзіміравіч працуе электраслесарам Бачэйкаўскага ўчастка УКП ЖКГ «Бешанковіцкі камунальнік", - распавяла Алена. - Іван - вучань 9 класа СШ №2 г. п. Бешанковічы. Яго любімыя навукі - фізіка, матэматыка, пастаянна ўдзельнічае ў раённых алімпіядах па гэтых прадметах. Яшчэ захапляецца спортам. Вікторыя і Верачка ходзяць у дзіцячы сад, вельмі дружныя паміж сабой.

У гэтым годзе Алена Алейнік атрымала прэмію імя Зінаіды Тусналобавай-Марчанка. Яе штогод ўручаюць жанчынам за ўклад у развіццё сямейных каштоўнасцяў.

- Мне вельмі прыемна, што сярод іх апынулася і я, - сказала Алена Мікалаеўна. - Удзячная нашай дзяржаве за важкую падтрымку, якую аказваюць шматдзетным сем'ям.

Дарэчы, родная сястра Алены - Вольга Тоўстая - таксама маці чацвярых дзяцей. Больш за тое, сваіх перадапошніх дзяцей сёстры нарадзілі з розніцай у адзін дзень у адным і тым жа радзільным доме.

Vitvesti
Алена Фёдарава

ПОГЛЯД

ПРА МІНІМАЛЬНЫЯ ЗАРОБКІ

Чыноўнікі вызначылі, што чалавек павінен забяспечыць свае мінімальныя патрэбы за Br 230 на месяц. Чаму не ўсе беларусы нават столькі зарабіць не могуць?

Унук, пачуўшы ў тэлевізары, пытаецца ў бабулі: «А навошта вучоныя прыдумалі бюджэт пражыткавага мінімуму?» Старая ў адказ: «Напэўна не вучоныя. Тыя б на сабаках спачатку выпрабавалі». Пра адну з важнейшых сацыяльна-эканамічных катэгорый у навейшай айчыннай гісторыі і яе ролю ў выхаванні грамадзянаў у духу адданасці праваднікам зараз і пагаворым.

Пражыткавага максімуму не існуе. Колькі чалавек не мае – усё мала. Вунь фараон піраміду сабе адгакаў, да сённяшняга дня ці не найбуйнейшая па кубатуры пабудова. А мінімум ёсць. Паколькі да 31-га кастрычніка дзейнічае звычайна бюджэт пражыткавага мінімуму ў цэнах ліпеня, то наша лічба названая прагнозам. Што ж мы асмеліліся прадказаць?

Аказваецца, цытую Белстат, «мінімум – неабходны для захавання здароўя чалавека, забяспечвання яго жыццядзейнасці мінімальны набор прадуктаў харчавання і нехарчовыя тавары і паслугі».

Здароўе рэч такая, спачатку яго ўмацоўваюць, потым падтрымліваюць і, нарэшце, захоўваюць. Працоўным і беспрацоўным таксама прапаноўваюць апошняе.

Але жыццё пераўзыходзіць нават фантазіі геніяў айчыннай адміністрацыі. Грамадзяне (не ўсе, дзякуй богу) ці то не хочуць, ці то не могуць мінімуму сабе забяспечыць.

У нашай сацыяльна арыентаванай краіне для жыцця паўмільёна жывых людзей існуюць на суму, меншую за Br 240 у месяц. Не захоўваюць яны свайго здароўя чамусьці. І не трэба думаць, што гэта ўсе як адзін дэкласаваныя элементы ды наркаманы з алкаголікамі. У такой масе прадстаўлены ўсе без выключэння тыпы тутэйшых.

Працэнцікі выдатная цацка для прапагандыста: маленькія, кругленькія. А як перавядзеш іх у рублі ды душы – непрыгожа, многа бедных. Язык не паварочваецца назваць багатым хоць каго з тых чатырох мільёнаў людзей, што маюць на месяц ад аднаго да двух бюджэтаў пражыткавага мінімуму. Гэта ж, у найлепшым выпадку, Br 16 на дзень, на ўсё.

Але, паколькі гэтыя чатыры з палавінаю мільёны людзей, што жывуць на суму да Br 16 на дзень, маўчаць, то так яны і далей будуць жыць. Гэта ўжо выбар народу, яго воля, і не мне народ вучыць.

Застаецца толькі крыху пафантазіраваць. Бачыце які мог бы быць у нас бюджэт пражыткавага мінімуму, каб разлічвалі яго, як у іншых краінах. Як частку медыяннага заробку, у прынцыпе, і з улікам мясцовых абставін. І ў кожнай краіне свой працэнт выходзіць. У нас у сярэдзіне года такі заробак лічыўся крыху большым за Br 800. Але слугі народу нашага глядзяць глыбей, вызначылі народу мінімальны прадуктовы набор і, што проста дзіва, долю роўную 77 % ад кошту яго на нехарчовыя патрэбы. Вучыцеся жыць у гэтых мудрых людзей і будзе вам шчасце. Каб вы так жылі.

Міхал Залескі
Белсат

КУЛЬТУРА

ШТО ХАВАЕ ЛЮТЭРАНСКАЯ КАПЛІЦА

Са Станіславам Пятровічам хацелася сустрэцца даўно. Лепш гэтага краязнаўцы «ад народу» аб Бешанковічах, бадай, не раскажа ніхто. Менавіта яго заўсёды просяць правесці экскурсіі, паказаць турыстам, у тым ліку і замежным з Швейцарыі, ЗША, Ізраіля, тутэйшыя славутасці. А іх ой як нямала! Вылучыць топ-5 знакавых месцаў няпроста, шчыра прызнаецца суразмоўца:

— Я б пачынаў з палацава-паркавага ансамбля графскага роду Храптовічаў. Будынкі да гэтага часу захаваліся ў больш-менш аўтэнтычным выглядзе. Напрыклад, у адным з іх — дзіцячая школа мастацтваў. Стаўшы на яе літы балкон з чыгуну, лёгка дакрануцца да гісторыі. Ці жарт, з яго ў розны час глядзелі ўдалячынь два імператары: Напалеон Банапарт і яго пераможца Аляксандр І. Дзе яшчэ знайсці месца з такой разыначкай?! Падчас Паўночнай вайны ў Бешанковічах некалькі разоў быў і Пётр І. Згадванне аб тым, што ў 1708 г. цар правёў тут два тыдні, ёсць нават у Аляксандра Пушкіна ў яго «Гісторыі Пятра». Класік піша: «Уся наша пяхота прыйшла ў Бешанковічы ...».

У 1775-м мястэчка стала ўласнасцю апошняга канцлера Вялікага Княства Літоўскага Яўхіма Літавора Храптовіча. Да гэтага створаны яшчэ ў канцы XVIII стагоддзя палацавы комплекс з выглядам на Заходнюю Дзвіну належаў Агінскім. Яшчэ раней — Сапегам. Нашчадкі Храптовіча валодалі мястэчкам аж да рэвалюцыі 1917 года.

Асобы іх самыя яркія. Той жа Іаахім Храптовіч — адна з культавых персон беларускага магнацтва. Шляхетны род і выдатны розум дапамаглі яму дарасці да міністра замежных спраў, а ў 1793-м стаць канцлерам ВКЛ. Вядомы палітык, асветнік, паэт і вучоны бываў у Бешанковічах наездамі.

Затое яго сын Ірыней (камергер пры Паўле І, гофмейстер пры Аляксандру І) пасяліўся ў маёнтку з маладой жонкай Каралінай. Уласна кажучы, з 1808 па 1821 год Бешанковічы былі для яго ссылкай, уводзіць у курс справы Станіслаў Лявоненка:

— Каб звязаць лёс з Каралінай, Ірыней парушыў закон і забіў свайго суперніка, палкоўніка Праабражэнскага палка, на дуэлі. Вярнуць ласку Аляксандра І дапамог выпадак і, хутчэй за ўсё, моцны заступнік пры двары. Хтосьці шапнуў імператару, што менавіта пад Бешанковічамі варта правесці агляд усяго гвардзейскага корпуса Санкт-Пецярбурга. Ірыней зладзіў гасцям сапраўды царскі прыём і быў дараваны.

А ўсяго за некалькі гадоў да гэтага тут жа прывячалі Напалеона Банапарта. Цікава, што пакой у палацы, дзе ён начаваў, ператварылі ў музей, заўважае Станіслаў Пятровіч:

— Больш за 100 гадоў яе дэманстравалі гасцям у тым жа выглядзе, у якім усе пакінуў знакаміты француз.

Ад Ірынея Храптовіча маёнтак перайшоў да яго сына, вядомаму еўрапейскаму дыпламату, амбасадару Міхаілу Храптовічу, які быў бяздзетным і таму пакінуў валоданне пляменніку Міхаілу Апалінар'евічу Буценеву. Імянным найвысокім указам яму дазволілі прыняць прозвішча і тытул графа Храптовіча з далучэннем да прозвішча Буценева. Пасля смерці графа Бешанковічы перайшлі да яго малодшаму брату Канстанціну. Ён і стаў апошнім уладальнікам маёнтка, адабранага бальшавікамі ў 1917 годзе.

Гэтым летам Станіслаў Леаненка вывучаў не так даўно апублікаваныя мемуары М.А. Храптовіча-Буценева і ўбачыў прамое ўказанне на месца пахавання Ірынея і Караліны: збудаваная ў 1881 г. лютэранская капліца да гэтага часу стаіць на старых могілках у Бешанковічах. Убачыць яе можа кожны жадаючы.

Ганна Навумава
СБ

СПОРТ

БЕШАНКОВІЦКІ ВОЛАТ

Жыхар Бешанковічаў, майстар Бешанковіцкага РЭС Антон Івашнёў заваяваў другое месца ў жыме штангі лежачы на чэмпіянаце Федэрацыі сілавых відаў спорту (GSF Belarus), які праходзіў 27-га кастрычніка ў Мінску. Наш зямляк выступіў у вагавой катэгорыі да 82,5 кг. Яго вынік - 140 кг у жыме лежачы на максімум.

Бешанковіцкі волат нават перавыканаў нарматыў (132,5 кг) і стаў кандыдатам у майстры спорту.

- Паўэрліфтынг - гэта нешта значна большае, чым проста нарошчванне мышачнай масы і фарміраванне прыгожага целаскладу. Па-за усялякімі сумневамі, займацца ім неабходна, - распавядае Антон. - Захапляцца гэтым відам спорту я пачаў яшчэ ў школе, тройчы станавіўся чэмпіёнам вобласці па жыме лежачы (гэта, дарэчы, мае самае любімае з трох практыкаванняў у паўэрліфтынгу). Аднак у жыцці быў час, калі я пакінуў заняткі спортам. Пакінуў на цэлых 8 гадоў, даволі працяглы перыяд для спартсмена. Усё, як ва ўсіх: вучоба, праца, потым сям'я. Зараз вось ужо дзеці падрастаюць: Косця, Дарына і Захар. Але заставалася адчуванне, што чагосьці ўсё ж такі не хапае, і аднойчы (тры гады таму) я зразумеў, што трэба для поўнага шчасця. Узяў сумку і - у трэнажорную залю.

Цікава, хто ж прышчапіў Антону такую любоў да спорту? Як аказалася, яшчэ адзін мясцовы атлет - Сяргей Мацієўскі.

- У школьныя гады я, як і, напэўна, многія хлопцы, захапляўся Арнольдам Шварцэнэгерам, але Сяргеем Сяргеевічам усё ж болей, - усміхаючыся, кажа спартовец. - Ён выхоўваў у нас дужы дух і заўсёды стараўся матываваць і падтрымліваць, што вельмі важна не толькі для пачаткоўцаў.

- Ці хапае часу на трэніроўкі? - цікавімся ў суразмоўцы.

- На заняткі прыходжу тры разы на тыдзень, пасля працы разам са старэйшым сынам Косцем. А вечары зараз, як вядома, доўгія, так што так, часу хапае, - прызнаўся 33-гадовы асілак.

Поспех у працы, сям'і і спорце не дзіўны, бо чалавек умее ставіць мэту. У 2003 годзе Антон быў першым у раёне, хто атрымаў 1-ы разрад па жыме лежачы. У лістападзе мінулага года ён выступіў на Кубку Рэспублікі, а ў сакавіку 2019-га ўзяў удзел у Кубку горада Мінска, дзе заняў другую прыступку п'едэстала гонару. Рыхтавацца да чэмпіянату, які прынёс статус кандыдата ў майстры спорту, пачаў у траўні. Вялікіх цяжкасцяў, каб прывесці сябе ў форму, не ўзнікла. Мышцы, відаць, таксама маюць памяць.

- Барацьба з самім сабой яшчэ больш загартоўвае дух. Калі выходзіш на памост, забываешся пра ўсё на свеце, і нішто, ніякі боль не можа цябе адцягнуць, - прызнаецца цяжкаатлет. - Ты не баішся вагі штангі. А калі ўзнагароджваюць, несумненна, шчаслівы. Усе людзі бачаць толькі выступ і ўзнагароджанне пераможцаў, якое доўжыцца толькі некалькі хвілін. Але за гэтым стаіць карпатлівая падрыхтоўка да спаборніцтваў. На ўзнагароджанні ты проста думаеш пра тое, што ўсе прыкладзеныя намаганні былі не марныя.

Аб планах на будучыню наш волат сціпла змаўчаў, але і так зразумела, што ён працягне заняткі спортам і, як ведаць, мабыць, паставіць новыя асабістыя рэкорды.

Марыя Санько
"Зара"

ТРАГЕДЫЯ

СУІЦЫД У БЕШАНКОВІЧАХ

Сёлета ў сярэдзіне кастрычніка Бешанковічы ўзарваліся ад жахлівай весткі пра чарговы суіцыд. Мне захацелася высветліць, што ж падштурхнула 20-гадовага юнака звесці з жыццём рахункі.

Аляксандр нарадзіўся ў вёсцы Вядзерава Бешанковіцкага раёна. Ягоныя бацькі былі пазбаўленыя бацькоўства, калі ён быў яшчэ 5-гадовым дзіцём. Разам з ягоным старэйшым братам яго памясцілі ў прыёмную сям'ю. З прыёмнай маці хлопцам пашанцавала. Нават калі ўжо сталі дарослымі, пакідаць сваю новую сям'ю яны і не думалі.

Жыццё ішло імкліва. Пасля заканчэння 9-га класа Бешанковіцкай СШ № 1, юнак паступіў у Вульскі ліцэй. Яму, як сіраце, пачалі выплочваць нядрэнную пенсію. Атрымоўваў ён і стыпендыю, так што грошай на жыццё-быццё хапала. Больш таго, як гэта часта здараецца ў юнацкім асяродку, знайшліся сябры-сабутыльнікі, якія не дазвалялі ашчаджаць лішнюю капейку.

Пасьля адной з чарговых гулянак прыёмнай маці патэлефанавалі аж з Лепеля. Менавіта туды адміністрацыя ліцэя накіравала Аляксандра на лячэньне ад алкагалізму, папярэдне надзеўшы яму кайданкі. Прыёмная маці патлумачыла, што дазволу, каб накіраваць туды сына, у яе не пыталі. За тых жа хлопцаў, якія выпівалі разам з Аляксандрам, заступіліся родныя бацькі, якія свой дазвол на «лепельскі санаторый» не далі.

Перад заканчэннем ліцэя хлопца накіравалі на практыку ў «Бешанковіцкі камунальнік». Практыкі той фактычна не было. Спачатку было фарбаванне загародаў. Потым юнаку даручылі пераносіць лесвіцу, якой карысталіся жанчыны, што мылі вокны ў пад'ездах. Аніводнай гадзіны за рулём трактара ці са зварачным апаратам юнак не правёў.

Не дзіва, што Аляксандру не знайшлося працы і пасля заканчэння ліцэя. У «Камунальніку» яму прапанавалі ... падмятаць плошчу. Чым? Зразумела, мятлой. Пасьля першага выхаду на працу хлопец расказваў маці, што за гэтай працай яго бачылі і настаўнікі, і былыя аднакласнікі...

Больш падмятаць плошчу ён не пайшоў.

Маці параіла яму вучыцца далей, і юнак абраў прафесію агранома ў Смалянскім каледжы (цяпер ён ужо называецца Аршанскі дзяржаўны аграрны каледж). Выпіўкі, якія здараліся ў Вуле, у Смалянах працягнуліся з новай сілай. Бо грошай на іх хапала, а сябры знайшліся новыя. Аднойчы на шыі ў Аляксандра маці заўважыла нейкія пацёртасці. Гэта ўжо пасьля сьмерці юнака ёй стала вядома, што першую няўдалую спробу суіцыду хлопец зрабіў у сваім інтэрнацкім пакоі. Сябрам было загадана пра тое маўчаць.

На практыку, пасля двух гадоў навучання, Аляксандр трапіў у «Палітаддзелец». Тут ён нейкі час папрацаваў, хаця здараліся і прагулы, з-за якіх падпісаць паперы аб практыцы прыйшлося толькі з трэцяй спробы.

А потым прыйшла тая чорная субота. Напярэдадні ён дапамагаў сябру выбраць красоўкі, дапамагаў клеіць шпалерамі пакой. Але ад удзелу ў сумеснай выпіўцы адмовіўся і пайшоў дахаты. Маці вытапіла лазьню, куды і адправіла яго памыцца. Але пайшоў ён зусім не ў лазьню...

Г. Станкевіч

ДАБРАЎПАРАДКАВАННЕ

БУДУЕЦЦА ПРЫПЫНАК

На адной з наўпроставых ліній у сакавіку 2018 года я задаў пытанне старшыні раённага Савета дэпутатаў Генадзю Шведаву. Яно тычылася неабходнасці ўсталявання на паваpоце да Бешанковіцкай раённай бальніцы афіцыйнага прыпынку для аўтобусаў. Мая матывацыя была такой:

«Зараз прыпынку там няма, хаця аўтобусы рэгулярна спыняюцца і высаджваюць пасажыраў. Прычым часта яны спыняюцца, не з'язджаючы з праезднай часткі дарогі, тым самым ствараючы перашкоду для іншага транспарту. Узімку, калі дарога вузкая і слізкая, гэта асабліва небяспечна. Небяспека ўзрастае ў часы інтэнсіўнага руху транспарту, якія звязаны з пачаткам і з заканчэннем працоўнага дня ў бальніцы.»

У лісце, які быў накіраваны мне 26. 03.2018 у адказ стаяла: "Абсталяванне пры-пынку для аўтобусаў у раёне паварота на ЦРБ на Віцебскім кірунку РУП «Віцебскаўтадарог», на чым балансе знаходзіцца дарога пад'езд да г.п. Бешанковічы ад аўтадарогі М-3 Мінск — Віцебск, плануецца выканаць у 2019 годзе."

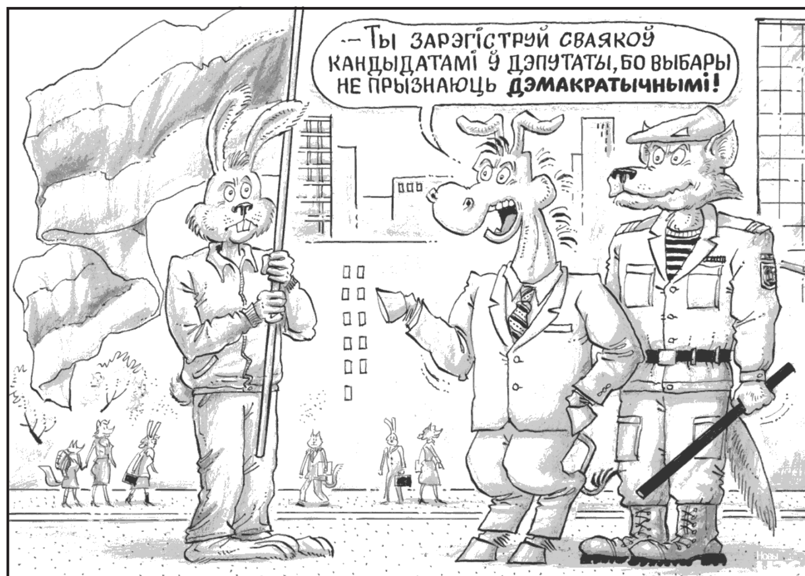
І вось у лістападзе 2019 года тое абяцанне нарэшце набыло рэальныя рысы. Пры дарозе Віцебск — Бешанковічы на павароце да раённай бальніцы нарэшце будуюцца прыпынкі для аўтобусаў. Яны ўяўляюць сабой заасфальтаваныя пляцоўкі для пасажыраў, але пакуль што без павільёнаў.

Г.Станкевіч

ПАЛІТАЛОГІЯ

ДЭМАКРАТЫЯ З ПРЫМЕТНІКАМІ

Кожны савецкі школьнік ведаў, што слова «дэмакратыя» сканструяванае з двух грэчаскіх словаў (δῆμος — «народ» і κράτος — «улада») і азначае «народаўладдзе». У стагоддзе інтэрнэту Вікіпедыя вызначае дэмакратыю як палітычную сістэму, «у аснове якой ляжыць метад калектыўнага прыняцця рашэнняў з роўным уздзеяннем удзельнікаў на вынік працэсу або на яго істотныя стадыі».

Зразумела, Вікіпедыю не варта разглядаць у якасці ісціны ў апошняй інстанцыі. Дэмакратыя на тое і дэмакратыя, што кожны надзелены правам даваць сваё вызначэнне гэтаму сацыяльнаму феномену. Ёсць такое права і ў старшыні ЦВК Лідзіі Ярмошынай. У інтэрв'ю soyuz.by яна ім і скарысталася: «Я магу сказаць, што колькасць прэтэндэнтаў яшчэ да рэгістрацыі большая, чым тры гады таму, і значна большая, чым падчас парламенцкіх выбараў 2008 і 2004 гадоў. Па сутнасці, мы вярнуліся да лічбаў 2000 года, калі былі вельмі яркія і вельмі альтэрнатыўныя парламенцкія выбары. Таму казаць пра тое, як у нас вельмі любяць гаварыць апазіцыя, нібыта ў нас няма дэмакратыі... Пры такой колькасці прэтэндэнтаў, людзей, якія рэальна ідуць у палітыку і хочуць быць палітыкамі, — ну гэта папросту недарэчна».

Усё ў руках ЦВК

Жыццё не стаіць на месцы. Яно бесперапынна развіваецца — рухаецца ад простага да складанага. У пачатку XIX стагоддзя былі лекары. Яны і кроў пускалі, і зубы вырывалі. Спецыялістаў такога шырокага профілю сёння днём з агнём не знайсці, затое ў звычайнай гарадской паліклініцы можна запісацца на прыём да дзясяткаў спецыялістаў. З дэмакратыяй з часоў Арыстоцеля і Платона здарылася аналагічная гісторыя. Адзінага ўяўлення пра народаўладдзе няма. Разнастайнасць дасягаецца шляхам далучэння да назоўніку «дэмакратыя» розных прыметнікаў.

Як тут ні прыгадаць расійскага дзяржаўнага дзеяча, аўтара канцэпцыі «суверэннай дэмакратыі» Уладзіслава Суркова. Але акрамя «суверэннай дэмакратыі» маюцца прыклады дэмакратыі кіраванай, неліберальнай, закрытай, плебісцытнай ды іншых.

Да якой з пералічаных варта аднесці дэмакратыю, першаадкрывальнікам якой з'яўляецца Лідзія Ярмошына? Адназначнага адказу на гэтае пытанне ў мяне няма. Не выключана, што мы маем справу з новай яе разнавіднасцю, яшчэ не апісанай навукай. Аднак веданне стандартнага курса марксісцка-ленінскай філасофіі падказвае мне, што без закона «пераходу колькасці ў якасць» тут не абышлося.

Прапаную зноў перачытаць цытату старшыні ЦВК. Наяўнасць/адсутнасць дэмакратыі ў Беларусі яна ставіць у прамую залежнасць ад колькасці прэтэндэнтаў на дэпутацкія мандаты. Відавочна, маецца нейкае крытычнае значэнне колькасці прэтэндэнтаў, ніжэй за якую казаць пра дэмакратыю не даводзіцца, а вышэй — яна (дэмакратыя) квітнее, нібы цюльпаны на дзялянках батанічнага саду вясной.

Вызначыць запаветную колькасць можна вопытным шляхам. Тут усё ў руках ЦВК. Дазуючы колькасць прэтэндэнтаў на розных выбарчых акругах і адсочваючы затым у парламенце актыўнасць абраных дэпутатаў, можна без цяжкасці вылічыць патрэбны для дэмакратыі мінімум.

Навука пачынаецца там і тады, дзе і калі пачынаюцца вымярэнні. Галілею пры вывучэнні законаў рухуківача пульс замяняў хранометр з секунднай стрэлкай. Спадзяюся, Лідзіі Ярмошынай да такой архаікі апускацца не давядзецца, і родная «дзяржава для народа» забяспечыць яе сучасным калькулятарам.

Які ж прыметнік знайсці для дэмакратыі, сфарміраванай у Беларусі за апошнюю чвэрць стагоддзя? Два з магчымых варыянтаў — «навуковая» або «матэматычная» дэмакратыя. Зрэшты, я забягаю наперад. Ёсць першаадкрывальнік новага віду дэмакратыі. Яму і сцяг у рукі.

«Фасадная» дэмакратыя

Але, па шчырасці, якая розніца, колькі чалавек прэтэндуе на адзін дэпутацкі мандат? Якім чынам гэта адбіваецца — і ці адбіваецца наогул — на ўзроўні дабрабыту простых людзей?

Вернемся да пачатку артыкула. Дэмакратыя, згодна з Вікіпедыяй, — гэта метад калектыўнага прыняцця рашэнняў з роўнымі правамі для ўсіх грамадзян. Гэта вызначэнне дэмакратыі не супярэчыць і артыкулу 3 Асноўнага закона РБ: «Народ ажыццяўляе сваю ўладу непасрэдна, праз прадстаўнічыя і іншыя органы ў формах і межах, вызначаных Канстытуцыяй».

Палата прадстаўнікоў і з'яўляецца ў Беларусі найважнейшым прадстаўнічым органам, праз які народ можа ажыццяўляць сваю ўладу. Чым менш бюракратычных рагатак на шляху рэгістрацыі ўсіх жадаючых пазмагацца за дэпутацкі мандат, тым больш шанцаў, што сярод пераможцаў апынуцца самыя вартыя. Аднак, з пункту гледжання ацэнкі ўзроўню дэмакратыі, умова гэта з'яўляецца абавязковай, але недастатковай.

У недзяржаўнай прэсе публіцысты часам адносяць беларускі рэжым да электаральнага аўтарытарызму (беларускі аўтарытарызм, як і беларуская дэмакратыя, не можа абысціся без прыметніка). Але тут ёсць пра што паспрачацца. Справа ў тым, што аўтары тэрміну «электаральны аўтарытарызм», амерыканскія палітолагі Стывен Лявіцкі і Лукан Вэй, выразна аддзяляюць электаральны аўтарытарызм ад рэжымаў «фасаднай» дэмакратыі. Ва ўмовах электаральнага аўтарытарызму захоўваюцца палітычныя інстытуты (выбары, прадстаўнічыя органы, незалежны суд), якія могуць быць эфектыўна выкарыстаныя апазіцыяй для таго, каб адхіліць ад улады аўтарытарны рэжым…

Стаць другім Катарам Беларусі не пагражае

Ці існуе верагоднасць трансфармацыі беларускага варыянту дэмакратыі з прыметнікамі ў дэмакратыю без прыметнікаў? Здавалася б, гісторыя дае нам шанец, бо прыкладаў падобных трансфармацый зверху дастаткова: пакт Манклоа ў Іспаніі ў 1977 годзе, Бразілія ў 1983–1985 гадах, Польшча ў 1980-х. Аднак ёсць адно «але», на якое ўказвае расійскі сацыёлаг Таццяна Варажэйкіна: «Я не ведаю ніводнага прыкладу таго, каб аўтарытарны рэжым, тым больш загніваючы аўтарытарны рэжым, трансфармаваўся сам па сабе, выходзячы з уласных добрых намераў. Так не бывае».

Ва ўсіх пералічаных прыкладах трансфармацыі зверху сталі вынікам магутнага ціску знізу. Без грамадства (народа) змяніць статус-кво, што склаўся, ніхто самастойна наверсе не збярэцца. Тут варта зноў нагадаць, што дэмакратыя — гэта народаўладдзе. Самы актыўны ўдзел народа патрэбны як для будаўніцтва, так і для разбурэння дэмакратыі. Таму няма нічога дзіўнага ў тым, што гісторыя двух брацкіх народаў на постсавецкай прасторы развіваецца паралельна, нягледзячы на шматлікія адрозненні ў дэталях.

…Звернемся да спісу, што ранжыруе краіны па ВУП на душу насельніцтва за 2018 год (паводле парытэту пакупніцкай здольнасці). У першай дваццатцы размясціліся 13 дэмакратычных краінаў, 6 нафтаздабываючых краінаў і адно выключэнне, якое пацвярджае агульнае правіла, — Сінгапур.

Стаць другім Катарам або Брунеем, па зразумелых прычынах, Беларусі не пагражае. Няма шанцаў і на паўтарэнне лёсу Сінгапура — краіны аўтарытарнай, але з судовай сістэмай, пабудаванай на ўзор Англіі. Застаецца агульнаеўрапейскі шлях. Выбар невялікі. Зразумела, можна працягваць ісці сваім шляхам, вынік якога ў кароткатэрміновай перспектыве будзе залежаць ад узроўню расійскіх падачак.

Сяргей Нікалюк
"Новы Час"

ПРАДУКЦЫЙНАСЦЬ ПРАЦЫ

ІМ — ПАЛАЦЫ, А ЛІВЕРКА — НАМ?..

Прадукцыйнасць працы беларуса амаль у 6 разоў ніжэйшая, чым у еўрапейца. А між працаўнікамі дзяржаўнага прадпрыемства і прыватнага — розніца ў 2 разы. Няўжо беларусы не ўмеюць працаваць? Што трэба змяніць, каб мы сталі больш зарабляць?

«Асноўны момант — максімальная колькасць аб'ектаў. Маштабаваць колькасць аб'ектаў. Рабіць не пяць, а дваццаць. І за кошт гэтага і больш прадукцыйнасць працы і больш заробак», — тлумачыць сваё бачанне эфектыўнай працы дырэктар будаўнічай кампаніі «АртБудГрад» Іван Матвееў.

У Івана — будаўнічая фірма і сотня будаўнікоў пад кіраваннем, замовы распісаныя на год наперад. Ён імкнецца заўсёды мець аптымальную колькасць аб'ектаў у працы. Тады брыгады рабочых занятыя ўвесь час.

У каштарысе кожнага аб'екту доля заробкаў рабочых вызначаная. Колькі зрабіў — столькі і атрымаў. Ніхто не атрымлівае грошай проста так. У той жа час ніхто не ўлягае за капейкі.

Прадукцыйнасць працы — гэта агульная выручка, падзеленая на колькасць работнікаў.

Калі лічыць паводле валавога прадукту, то ў 2017 годзе адзін беларус вырабляў прадукцыі на 13 тысяч долараў. У Польшчы гэты паказнік складаў амаль 57 тысяч, у Еўразвязе — 82 тысячы, а ў ЗША — 111 тысяч долараў.

Нават дзяржаўныя эканамісты прызнаюць, што нашыя вытворчасці нетэхналагічныя, дужа стратныя ў плане матэрыялаў і энергаёмістасці і далёкія ад сучасных галоўных тэхналогіяў.

«Калі ўзяць, напрыклад, азіяцкія краіны, якія 30 гадоў таму былі ў такім жа становішчы, як Беларусь, то сёння яны апярэджваюць нас у 3–5 разоў. Краіны Усходняй Еўропы, з якімі мы былі на адным узроўні, апярэджваюць нас больш чым напалову», — прыводзіць прыклады эканаміст Яраслаў Раманчук.

Высокія падаткі робяць нашую прадукцыю неканкурэнтаздольнай. Крэдыты для бізнесу дарагія, а мытныя бар'еры абмяжоўваюць выхад на міжнародны рынак. А які заробак плаціць працаўнікам, вырашае не ўласнік, а чыноўнік.

«Намінальная заработная плата павялічылася на 14 %, а прадукцыйнасць працы — на 1,3 %. Вось за такое трэба расстрэльваць, таму што 14 % праелі, а вы сталі працаваць лепш усяго толькі на 1,3 %. Вы не даганяеце краіны Усходняй Еўропы, вы адстаяце», — абураецца эканаміст.

Пры такім росце прадукцыйнасці працы рост заробку мусіць быць не большы за 0,5 %. Астатняе трэба інвеставаць у развіццё.

Рост прадукцыйнасці даюць аўтаматызацыя і рабатызацыя. І ўдзел у міжнародных ланцугах вытворчасці са сваім канкурэнтаздольным прадуктам.

«Не заўсёды прадукцыйнасць працы трэба ставіць у аснову. Калі думаць толькі пра тое, як зрабіць больш вырабаў за адзінку часу, то гэта можа прывесці да таго, што ўпадзе якасць», — лічыць Аляксандра Нехарошава, дырэктарка кампаніі «СтоўнТэк».

Нехта сцвярджае, што беларус ніколі не будзе працаваць гэтак адказна, як немец, бо іншы менталітэт. Але эфектыўных работнікаў на рынку хапае — іншыя ў прыватніка проста не прыжываюцца. Таму ўсе магчымасці павысіць прадукцыйнасць працы ёсць — галоўнае, стварыць на тое неабходныя ўмовы.

Глядзіце праграму «Асабісты капітал» кожны панядзелак а 19:00 на тэлеканале «Белсат», а таксама онлайн на нашым сайце. Далучайцеся да нашых старонак ў Facebook ды Одноклассниках. Падпісвайцеся на нашурассылку і раз на месяц вы будзеце атрымліваць ліст з чатырма найбольш карыснымі сюжэтамі «Асабістага капіталу».

"Белсат"

ПАДЗЕННЕ МАРАЛЕСА

УРОК ДЛЯ ПУЦІНА І ЛУКАШЭНКІ

За некалькі дзён да свайго сыходу ў адстаўку балівійскі прэзідэнт Эва Маралес паспеў апублікаваць віншаванне, якое расейскі калега Уладзімір Пуцін адправіў яму пасля «перамогі» на выбарах кіраўніка дзяржавы. На выбарах, на якіх Маралес з пункту гледжання Канстытуцыі сваёй уласнай краіны наагул не мог бы балатавацца, калі б не дазвол лаяльнага Канстытуцыйнага суда. На выбарах, фальсіфікацыі вынікаў якіх адзначаліся літаральна ў першыя гадзіны пасля апублікавання вынікаў і якія прывялі да масавых пратэстаў насельніцтва.

Уладзімір Пуцін мог бы пачакаць — як чакалі дазволу балівійскага крызісу шматлікія іншыя кіраўнікі дзяржаваў. Але чакаць — не па крамлёўскіх правілах.

Пуцін і дыктатары, што страчваюць уладу

Віншаванне Пуцина — не віншаванне нават, а заахвочванне. Заклік рашуча дзейнічаць супраць «бунтаўнікоў».

Іншага няўдалага пераможцу прэзідэнцкіх выбараў — Віктара Януковіча ў 2004 годзе, падчас першага Майдану — Пуцін віншаваў двойчы, і гэтыя яго пасланни ўжо ўвайшлі ва ўкраінскі палітычны фальклор.

Пуцін спяшаецца не выпадкова, таму што можа атаясамліваць сябе з кожным дыктатарам, што губляе ўладу.

Эва Маралес кіраваў Балівіяй на 6 гадоў менш, чым Пуцін Расеяй — з 2006 года. І, як і шмат якія палітыкі-папулісты, карыстаўся відавочнай папулярнасцю ў большасці суайчыннікаў. Менавіта гэта дазваляла яму заставацца ва ўладзе тры тэрміны запар насуперак патрабаванням закона — суд у 2014 годзе не залічыў яму першага тэрмін прэзідэнцтва, што дазволіла Маралесу балатавацца на трэці тэрмін як на другі, а калі прыйшоў час чацвёртага тэрміну, які пры ўсім жаданні нельга было абвясціць другім, пачаліся новыя маніпуляцыі з законам і Канстытуцыяй.

Лаяльнасць штыкоў

І чым гэтая балівійскі практыка адрозніваецца ад «бясконцасці» Аляксандра Лукашэнкі ці маніпуляцыяў Пуціна, які даседжваў законны чацвёрты тэрмін дзякуючы «ракіроўцы» з Дзмітрыем Мядзведзевым?

На першы погляд, толькі геаграфіяй. Але на практыцы аказваецца, што неабходнай умовай існавання такога рэжыму з'яўляецца лаяльнасць штыкоў — аўтарытарныя кіраўнікі нашага часу ў літаральным сэнсе сядзяць на штыках і пры першых жа прыкметах адсутнасці падтрымання ці хаця б нейтралітэту ўзброеных сілаў і паліцыі ратуюцца ад свайго любімага народа ўцёкамі.

Менавіта таму Януковіч у 2014 годзе апынуўся ў Расеі, а Маралес паляцеў са сталіцы Балівіі на першым жа запраўленым самалёце. А Нікалас Мадура працягвае здзекавацца з Венесуэлы менавіта таму, што з'яўляецца стаўленікам вайсковай клікі, якая пакуль яшчэ не адмовіла яму ў падтрымцы.

Якую сілу меў бы рэжым Пуціна, калі б за ім не стаяў саюз чэкістаў і алігархічнай мафіі?

Таму віншаванне Маралесу было дэманстрацыяй салідарнасці тых, хто можа ва ўтрыманні ўлады разлічваць толькі на сілу, а не на сумленную канкурэнцыю. Сілу штыкоў, сілу прапаганды, сілу падачак «чалавеку з ружжом».

З уцёкаў балівійскага прэзідэнта ў Маскве ці Менску могуць зрабіць толькі адну простую выснову: паліцэйскую дзяржаву трэба ўмацоўваць, бо народная любоў рана ці позна праходзіць, а патрон і дубінка застаюцца.

Віталь Портнікаў
МВ для belsat.eu

КАСТРЫЧНІЦКІ ПЕРАВАРОТ

«СВЯТКАВАЦЬ ГЭТЫ ДЗЕНЬ — ЗЛАЧЫНСТВА СУПРАЦЬ РОЗУМУ»

Беларусь — адзіная краіна свету, дзе кастрычніцкі пераварот 1917 года, які прынёс гібель і гора мільёнам людзей, па-ранейшаму лічыцца святам. Гэта як калі б іспанцы святкавалі пачатак грамадзянскай вайны 1936 года, а немцы — прыход да ўлады Гітлера. Нават у Расіі перасталі адзначаць гэтую дату, разумеючы, што дзіка называць святочным дзень, які паклаў пачатак духоўнага і фізічнага вынішчэння нацыі.

У гэтым месцы які-небудзь запалошны Шурык з трыма класамі адукацыі і падоўжанкай ад БТ, звычайна пачынае люта жэстыкуляваць і парыраваць, што, а вось французы, маўляў, святкуюць Дзень узяцця Бастыліі. Здзічэлага Шурыка прыйдзецца ашаламіць: ніякага Дня ўзяцця Бастыліі французы не святкуюць. Яны моцна б здзівіліся, даведаўшыся, што гэта памылковае меркаванне ўсё яшчэ існуе ў краінах былога СССР.

Французы адзначаюць Нацыянальнае свята — La Fête Nationale — такая яго афіцыйная назва, і звязана яно зусім не з Бастыліяй. З той заварушкай у савецкую эпоху яго звязала камуністычная прапаганда, бурна рамантызаваўшая Французскую рэвалюцыю. На справе ж галоўнае свята Францыі ўзыходзіць зусім да іншай падзеі.

Пасля пачатку рэвалюцыі кароль Людовік XVI не стаў душыць яе сілай, хоць і не прызнаў яе — ён выраўшы адседжвацца ў Версалі, чакаючы, што як-небудзь усё само сабой рассмокчацца. Ня рассмакталася. Услед за бунтамі, пагромамі цалкам прадказальна грымнуў голад. Скандуючы «Хлеба! Хлеба!», натоўпы разгневаных парыжанак накіраваліся ў Версаль.

Людовіка вярнулі ў Парыж, дзе пад захопленыя крыкі «Няхай жыве кароль!» прапанавалі падпісаць «Дэкларацыю правоў чалавека і грамадзяніна». Подпіс быў пастаўлены, і гэты момант палічылі яднаннем нацыі і кароны, пасля чаго да колераў рэвалюцыйнага Парыжа — чырвонага і сіняга — дадаўся каралеўскі белы. Так нарадзіўся нацыянальны французскі сцяг, які мы ведаем сёння.

14 ліпеня 1790 года паводле каралеўскага ўказу на Марсавым полі прайшлі ўрачыстасці, названыя Нацыянальным святам, за якім пасля замацаваўся тэрмін Свята Федэрацыі і адзінства Нацыі. Па іроніі лёсу адбылося гэта ў той жа дзень, што і падзенне Бастыліі за год да гэтага. У ходзе святкаванняў адбыўся ваенны парад і баляванні, быў дадзены салют. У гуляннях прынялі ўдзел каля 100 тысяч чалавек, якія прыехалі з усёй краіны.

Праўда, праз нейкі час нізкія інстынкты мас узялі верх, і пачалося тое, што, уласна, і асацыюецца сёння з Французскай рэвалюцыяй: кроў, жах, тэрор, масавыя зверствы, зноў голад і зноў кроў.

Але 14 ліпеня 1790 года — хоць храналагічна яно і ўваходзіць у рэвалюцыйную дзесяцігодку — запомнілася як добры і абнадзейваючы дзень. У 1880 годзе за ім канчаткова замацаваўся статус галоўнага свята Францыі, так што французы святкуюць не пачатак рэвалюцыі, якая прынесла краіне кроў і гора, а адзін з нямногіх светлых яе момантаў — нараджэнне нацыянальнага сцяга, зацвярджэнне «Дэкларацыі правоў чалавека і грамадзяніна» і ўрачыстасць аб'яднання ўсіх жыхароў краіны ў адзіную нацыю.

La Fête Nationale святкуецца менавіта як дзень свабоды і незалежнасці французскага народа, як пачатак новай Францыі, дзе кожны чалавек, мае годнасць, правы і свабоды, якія ніхто не павінен парушаць.

А што святкуем мы 7-га лістапада? Пачатак эпохі, што выкасіла цвет беларускай нацыі і падарвала яе духоўныя карані?

Калі праводзіць аналогію з Францыяй, нашым нацыянальным святам павінна быць не 7 лістапада — дата ганебная і праклятая — а 25 сакавіка, Дзень Волі і памяці аб тым, як у 1918 годзе была абвешчаная незалежнасць Беларускай Народнай Рэспублікі. Але ў нас жа ля стырна стаіць «гісторык»! Ён лепш за ўсіх усё ведае і пра вершы Быкава, і пра Скарыну ў Піцеры, і пра 7-га лістапада, якое для яго «свята міру і сапраўдных правоў чалавека».

Беларускаму «гісторыку» пара растлумачыць важную рэч. Ёсць катэгарычнае адрозненне, якое не дазваляе ставіць на адну дошку Французскую і Кастрычніцкую рэвалюцыі, а тым больш звязваць апошнюю з мірам і правамі.

Французская рэвалюцыя (у самой Францыі яе, дарэчы, не называюць Вялікай) прынесла французам нямала бед, але не вынішчыла іх культуру і не падарвала духоўныя карані нацыі. Больш за тое: як ні парадаксальна гэта гучыць, але з рэвалюцыйнага тыгля Францыя выйшла сапраўды абноўленай, дэмакратычнай краінай. Так, метады рэвалюцыянераў былі жудасныя і непрымальныя. Але іх ідэалы і мэты апынуліся сугучныя выклікам часу і логіцы развіцця цывілізацыі.

Гуманістычныя прынцыпы, сфармуляваныя ў «Дэкларацыі правоў чалавека і грамадзяніна», — «людзі нараджаюцца і знаходзяцца свабоднымі і роўнымі ў правах», «свабода заключаецца ў магчымасці рабіць усё, што не шкодзіць іншаму», «ніхто не павінен мець турботы за свае меркаванні», «свабодная перадача іншым думак і меркаванняў ёсць адно з каштоўных правоў чалавека» і г.д. — ляжаць сёння ў аснове любога цывілізаванага грамадства.

Кастрычніцкая ж катавасія ставіла мэтай фантасмагарычную ўтопію, пабудову ідэальнага «новага свету», а таму першапачаткова была асуджана на правал. Пры гэтым у французскіх рэвалюцыянераў бальшавікі запазычылі метады, але не мэты, практыку тэрору, але не ідэю правоў чалавека. Так што перш, чым пацярпець крах, гэтая ўтопія на цэлыя 70 гадоў зрынула ў бездань крыві і страху народы, што трапілі пад яе малах.

З гэтага кашмару ўсе яны выйшлі знявечанымі і спустошанымі. Некаторыя былі так перакручаныя духоўна і фізічна, што да гэтага часу не могуць прыйсці ў сябе. А камусьці і не даюць гэта зрабіць, прымушаючы і далей будаваць утапічны дурдом — з пафаснай балбатнёй замест рэальных дасягненняў, хранічнай хлуснёй з кожнага праса і зневажаннем усіх «несапраўдных» правоў.

7 лістапада — «чырвоны дзень календара» — гэта цынічны плявок у твар ахвярам саўдэпаўскага пандэмоніюма. Святкаваць гэты дзень — значыць, здзяйсняць злачынства супраць розуму, памяці і годнасці. Але гэта яшчэ і плявок у будучыню, злачынства супраць карысці дзяцей і ўнукаў.

Бо кожны год, праведзены ва ўладзе утопіі — гэта год, выкрадзены ў іх. І чым даўжэй падтрымліваецца ўтапічныя кроквы, тым больш сіл давядзецца аддаць дзецям на іх дэмантаж.

Зміцер Растаеў
https://novychas.by

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 60237, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 16.11.2019 у 16.10
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.